

av Elina Linna m.fl. (v)

med anledning av prop. 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd i sin helhet.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om tandvårdsreform i enlighet med det som anförs i motionen.

Motivering

Regeringen föreslår i proposition 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd ett nytt statligt tandvårdsstöd. Stödet lämnas till vårdgivare och består av ett allmänt tandvårdsbidrag och tandvårdsersättning. Den rejäla tandvårdsreformen som högeralliansen lovade inför valet har nu i propositionen krympt till tandvårdscheckar med litet eller inget stöd till dem som verkligen är i behov av tandvårdsstöd. Vänsterpartiet anser att det yttersta syftet med en tandvårdsreform är att uppnå en bättre tandhälsa för alla. Regeringens förslag innebär ingen lättnad för dem som har det sämst. Om förslaget godkänns kommer man alltså att missa det viktigaste målet: en bättre tandhälsa för hela befolkningen.

Dagens tandvårdssystem fungerar dåligt av flera orsaker. En av dessa är självklart att det är dyrt för den enskilde. Dessutom är det svårt att förstå både för tandläkare och patienter. Ersättningssystemet är ett lapptäcke med olika regler beroende på ålder och behov. Det är svårt för den enskilde att jämföra priser och att räkna ut verkliga kostnader för tandvården. Vänsterpartiet är därför mycket angeläget om att snarast få en tandvårdsreform som gör det möjligt för alla att få en tandvård värd namnet. Tanderna är en del av kroppen, och därför anser vi att kostnaderna för tandvården på sikt måste bli en del av det allmänna högkostnadsskyddet.

Regeringens proposition innebär som sagt inte ett steg i rätt riktning. Även detta förslag synes vara ett lapptäcke redan från start och riktningen är tydlig, nämligen att man återigen missar de som har det allra svårast. Här följer några axplock av orättvisor i regeringens proposition.

När det gäller det så kallade högkostnadsskyddet inträder det först när egenkostnaden uppgått till 3 000 kronor. För många ensamstående, sjuka, arbetslösa, äldre, studerande och låginkomsttagare är redan en sådan summa en alltför hög kostnad. Regeringen skriver i sin proposition att 80 % av dem som idag nyttjar tandvården inte kommer upp i en kostnad av 3 000 kronor. Det vill säga att majoriteten heller inte kommer att ha någon nytta av den föreslagna reformen.

Personer med stora behov och dålig ekonomi lämnas helt åt sitt öde med regeringens förslag. Att regeringen är medveten om bristerna visas tydligt då man i frågan om kreditgarantisystem hänvisar till att behoven får täckas av försörjningsstöd. Förutom att det är en mycket cynisk inställning till människor med litet ekonomiskt svängrum så visar det också på regeringens bristande kunskap om möjligheterna att få stöd via socialtjänsten när det gäller tandvård. Diskussionen i specialmotiveringen blir irrelevant eftersom mycket få personer redan idag får stöd till tandvård utöver eventuellt akuta behov. Vi befarar också att personer med långvarig sjukdom eller en funktionsnedsättning som gör att han eller hon har särskilda tandvårdsbehov riskerar att få försämrat stöd. Det är inte heller ovanligt att dessa personer behöver besöka tandvården oftare än många andra.

När det gäller förebyggande tandvård föreslår regeringen en så kallad tandvårdscheck som varierar i storlek beroende på ålder. Det är visserligen bra att man skapar ett incitament för regelbunden tandhälsokontroll men vår farhåga är att många uteblir från kontrollerna då det ändå inte finns möjlighet till behandling då kostnaderna är alltför höga. Förslagen i propositionen är snarare behandlingsinriktade än förebyggande. Detta är en stor brist. Vi saknar också en satsning på kvalitetssäkring med ökad tillsyn av kompetens, behandlingsriktlinjer, produktkontroller och garantier vid vård samt ökade möjligheter för patienten att framföra klagomål.

När det gäller uppdraget till Socialstyrelsen att inrätta ett tandhälsoregister med uppgifter om den vuxna befolkningens tandhälsa, så anser vi att frågan måste ses över ordentligt innan ett sådant uppdrag ges. Självklart behövs en klar bild av befolkningens tandhälsa, och forskningsmaterial saknas i stor utsträckning när det gäller tandhälsa i Sverige. Det är anmärkningsvärt att inte ens Datainspektionen har givits möjlighet att ge

synpunkter på förslaget. Uppdraget till Socialstyrelsen är dock otydligt. Regeringen bör ta fram ordentliga direktiv vad syftet med registret ska vara och utreda de konsekvenser ett sådant register kan ha för den personliga integriteten. Förslaget är alltså obefintligt utrett och för tidigt väckt.

Slutligen, regeringens förslag till statligt tandvårdsstöd innebär att det införs krav på en gigantisk administration, såväl för Försäkringskassan som för vårdgivarna.

Vänsterpartiet ifrågasätter huruvida detta uppdrag kan finansieras inom givna ramar.

Reformen ska träda i kraft från halvårsskiftet, regeringen anvisar dock inga satsningar på utbildning eller kompetensutveckling vare sig till vårdgivarna eller till

Försäkringskassan. En förutsättning för att reformen ska kunna hanteras och fungera är självklart att administrationen av ersättningar fungerar. Det sätt som regeringen vill införa stödet på riskerar istället att stjälpa reformen.

Med anledning av ovanstående bör proposition 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd avslås i sin helhet.

Vänsterpartiet har under året lagt förslag till en tandvårdsreform som skulle göra verklig skillnad. Förslaget är utförligt beskrivet i motion 2007/08:So380 Ett nytt tandvårdssystem. Vi anser att tandvården på sikt borde ingå i samma högkostnadsskydd som den övriga sjukvården. I enlighet med motionsförslaget 2007/08:So380 och det särskilda yttrande som vi lämnade i samband med att budgeten behandlades anser vi att ett förslag till verklig tandvårdsreform bör utredas och att regeringen ska ges i uppdrag att återkomma med förslag till en tandvårdsreform som gör verklig skillnad, det vill säga i enlighet med förslaget i motion 2007/08:So380.

Stockholm den 7 februari

2008

Elina Linna (v)

Rossana Dinamarca (v)

Egon Frid (v)

Siv Holma (v)

Eva Olofsson (v)